

ŽÍT Z DARU

Metodika k přípravě na první svátost smíření
a první svaté přijímání

Žít z daru

Metodika k přípravě na první svátost smíření a první svaté přijímání

Autor: Mgr. Jana Hušková, Mgr. Martina Orlovská, PhD.

Jazyková korektura: Mgr. Zuzana Nakládálová

Vydalo Arcibiskupství olomoucké

První vydání, 2025

ISBN 978-80-85396-21-8

Obsah

1. JEŽÍŠ VOLÁ KAŽDÉHO Z NÁS.....	4
2. CO SE STALO?.....	6
3. OTCOVA LÁSKA.....	8
4. OSVOBOZENÍ.....	10
5. SVÁTOST SMÍŘENÍ.....	12
6. CHLÉB ŽIVOTA.....	15
7. VZÁCNÝ DAR.....	17
8. ŽÍT Z DARU.....	19
9. JÁ JSEM VINNÝ KMEN.....	21

Milí katecheté,

otevřeli jste metodiku k učebnici Žít z daru. Tato metodika vám má pomoci k lepší orientaci při práci s učebnicí.

Učebnice obsahuje celkem 9 témat. Některá témata jsou obsahově delší, můžete si je rozdělit na dvě i více setkání.

Kreativní úkoly v učebnici prohlubují dané téma. V nich dochází ke zvnitřnění poselství, děti jejich prostřednictvím více dané téma promýšlejí. Každé dítě je ale jiné, na jiné úrovni myšlení a chápání. Toto je třeba při plnění úkolů respektovat. U většiny úkolů není jedna správná odpověď. Každé dítě může mít na danou věc jiný názor. Můžete toho využít a ukázat si tak rozmanitost myšlenek a nápadů.

Použité biblické texty jsou podle liturgického překladu a děti s nimi mohou také interaktivně pracovat (podtrhávat, zvýrazňovat). Definice křtu, svátosti smíření a eucharistie jsme převzali z publikace Youcat pro děti.

Učebnici provázejí dva plamínky, které se v úvodu dětem představují. Děti jim mohou dát jména, která napíší do rámečků příslušného plamínku. Rámeček se symbolem sovičky podává informace a vysvětlení.

Vnitřní stavba učebnice

V první hodině děti poznávají, že Ježíš volá každého z nás. Každý z nás je pozvaný na hostinu s Ním. Pro děti je to zároveň pozvání ke svátosti eucharistie, hostině, kterou budou společně slavit. Ježíš zve každého – nečeká, až se člověk změní. Přijímá člověka i s jeho hříchem.

Druhá hodina řeší, kde se vzal hřích. Bůh má řešení této situace – poslal svého Syna Ježíše.

Ve třetí hodině ukazuje Ježíš skrze podobenství o marnotratném synu svou lásku k člověku. I když člověk neustále hřeší, Ježíš mu odpouští a přijímá ho do své náruče.

V církvi se odpuštění děje především skrze svátost křtu a skrze svátost smíření. Křtu se věnuje čtvrtá hodina a svátosti smíření pátá.

V šesté hodině začínáme téma eucharistie. Začínáme známým zázrakem rozmnožení chleba a zakončujeme Ježíšovou větou: „Já jsem chléb života!“ To znamená, že Ježíš nám nabízí něco víc než jen obyčejný chléb – nabízí nám sám sebe v eucharistii.

V sedmé hodině navážeme na předchozí hodinu. Představíme Ježíšovu poslední večeři, kterou si připomínáme při každé mši svaté. Děti jsou uvedeny do tématu mše svaté a pojmenovávají, co se při ní děje.

Osmá a devátá hodina ukazují na praktický život z eucharistie a na to, jaké plody člověk nese, když je napojený na Ježíše.

1. JEŽÍŠ VOLÁ KAŽDÉHO Z NÁS

Cíl hodiny:

- 1) Děti na základě biblického příběhu o povolání celníka poznávají, že Ježíš přijímá každého člověka s jeho chybami, starostmi i radostmi a nečeká, až se člověk změní.
- 2) Děti objevují, jak setkání s Ježíšem může proměnit život člověka.
- 3) Děti poznávají, že i ony jsou pozvány na cestu za Ježíšem.

Plamínky přivítají děti. Děti čeká několik setkání s Ježíšem během jejich přípravy a toto setkávání vyústí v setkání s Ježíšem v eucharistii – hostina, na kterou je Ježíš zve.

Tématem první hodiny je pozvání na hostinu. Biblický příběh o celníku Matoušovi ukazuje, jak Ježíš přijímá každého člověka. Ze strany Ježíše je to milující láska. Jak ale toto setkání mohl prožívat Matouš? Jaké emoce to v něm probouzelo?

ÚKOL 1

Každý z nás se ocitáme v různých situacích, ať už dobrých, či špatných. Každý z nás je může prožívat jinak. V motivační aktivitě k příběhu o celníku Matoušovi děti popisují obrázky obličejů lidí, kteří se mohou nacházet v různých situacích. Které to mohou být? Společně docházíme k různým možnostem (např. první obličej je veselý, jásavý – člověk prožívá radost nebo něco vyhrál nebo dostal dobrou známku ve škole apod.).

Na tuto aktivitu navážeme a uvedeme do biblického příběhu, kdy se celník Matouš dostal do jedné zvláštní situace. Jeho příběh si postupně budeme procházet. Přečteme si jeho první část Mt 9,9.

Zeptáme se dětí, zda vědí, kdo to byl celník. Pokud ne, napoví dětem sovička.

ÚKOL 2

Když už teď víme, kdo byli celníci a proč je lidé neměli rádi, můžeme se lépe vcítit do celníka Matouše. Jak mu asi bylo, když ho Ježíš pozval, aby šel za ním? Co asi mohl Matouš při setkání s Ježíšem prožívat? Děti mají za úkol vybrat z nabízených možností. Své výběry mohou sdílet s ostatními.

Otázka pro děti: Kdybys byl na Matoušově místě, jaký pocit bys prožíval ty? Tuto otázku si děti zpracovávají pro sebe. Pokud bude někdo chtít, může se sdílet s ostatními. Nikoho nenutíme, necháváme to na dobrovolnosti dětí.

Oba plamínky přemýšlejí, co Matouš udělal.

Pokračujeme dál ve čtení příběhu Mt 9,9. Z této části se dozvídáme, že Matouš vstal a šel za Ježíšem.

ÚKOL 3

Ve třetím úkolu děti přemýšlejí, co mohlo přimět Matouše, aby za Ježíšem šel. Děti mohou mít různé nápady – zde platí, že není jenom jedna správná odpověď.

Přečteme si další část příběhu Mt 9,10–12.

ÚKOL 4

Než se dočteme, jak Ježíš zareagoval, děti přemýšlejí a napíší, jak by reagovaly ony, kdyby byly na Ježíšově místě. Opět následuje dobrovolné sdílení. A jak tedy reagoval Ježíš?

Přečteme Ježíšovu odpověď Mt 9,12–13.

ÚKOL 5

Děti se zamýšlejí nad Ježíšovými slovy a pojmenovávají, ke komu Ježíš přirovnává hříšníky. Odpověď: K NEMOCNÝM.

ÚKOL 6

Každý nemocný potřebuje uzdravení. K tomu máme lékaře. Děti na základě příběhu přemýšlejí, kdo je lékařem hříšníků. Odpověď: Lékařem hříšníků je JEŽÍŠ.

ÚKOL 7

Vraťte se na začátek biblického příběhu. Na jeho základě by měly děti dojít k tomu, zda Ježíš čekal na to, až se Matouš změní. Matouš se začal měnit až poté, co se začal setkávat s Ježíšem.

Shrnutí:

Ježíš zve všechny lidi k sobě. Nečeká, až se změní. Žádný člověk se nemusí bát přijít k němu.

I děti jsou zvány na cestu s Ježíšem.

ÚKOL 8

Děti si napíší, čím je příběh oslovil. Katecheta může dětem pomoci – např. formou otázek:

Oslovil tě nejvíce Matouš? Nebo Ježíš? Proč? Nebo tě oslovilo to, že Ježíš přijímá každého člověka? Každého zve na hostinu? Nebo tě zaujala jeho odpověď farizeům? Nebo něco jiného? Apod.

Ježíš přišel pomáhat lidem, kteří dělají hříchy. Příští setkání bude o tom, co je to hřích a kde se vzal.

2. CO SE STALO?

Tato hodina je obsahově delší, doporučujeme, abyste si ji rozdělili na dvě setkání. Návrh: První setkání by zahrnovalo stvoření a hřích (str. 8–11), druhé setkání záchranu skrze Ježíše (str. 12–13). Samozřejmě si hodinu můžete rozdělit podle svých možností.

Cíl hodiny:

- 1) Děti objevují krásu Božího stvoření. Uvědomují si, že Bůh stvořil dobrý svět.
- 2) Děti se dozvídají, kde se ve světě vzal hřích a co způsobil.
- 3) Děti přemýšlejí o Boží lásce, která zná východisko z hříchu.

Plamínky nás uvedou do tématu dnešního setkání – na samý počátek lidských dějin.

Přečteme si část příběhu o stvoření Gn 1,1–31. Bůh stvořil svět i člověka jako dobré. To se dozvídáme z této části. Člověk žil v přátelství s Bohem. A co bylo dál? Přečteme další část příběhu Gn 2,9–17.

ÚKOL 1

Povídejte si s dětmi o tom, jak krásnou přírodu Bůh stvořil. Bavte se o tom, co se jim na přírodě líbí, kam rády v přírodě chodí apod. Do hlubšího přemýšlení o kráse stvoření je může uvést i první úkol. Kresba vede ke ztišení, meditaci a přemýšlení.

Varianta:

Pokud máte děti, které nerady malují, můžete zvolit jinou aktivitu. Přineste si na setkání různé předměty (např. kámen, něco na ochutnání (třeba med), voňavou kytičku nebo voňavé koření, větvičku ze stromu atd.). Děti si předměty mohou osahat, přivonět si k nim, ochutnat – a tak všemi smysly vnímat krásu stvoření.

Všechno, co Bůh stvořil, bylo dobré. Jak se to tedy pokazilo? To nám ukáže další část příběhu, který si přečteme Gn 3,1–6. Plamínky okomentují, o čem tato část příběhu je, jak se na svět dostal hřích. Obrazným vyjádřením nám sděluje, jak se člověk rozhodl žít bez Boha. Co je to tedy hřích? Odpověď nám poskytne sovička.

ÚKOL 2

Z biblického textu o tom, jak na svět přišel hřích, zjišťujeme jednu důležitou věc. Samotnému hříchu něco předcházelo. Děti mají vyluštit, co to bylo a co doprovází každý hřích. Odpověď: POKUŠENÍ. Děti hledají v textu, co nebo kdo byl tím pokušením pro muže a ženu (had, který jim našeptával zlé myšlenky).

ÚKOL 3

Pokušení ještě není hřích. Záleží na člověku, zda ho poslechne, či nikoliv. Děti si mohou vyzkoušet rozeznat v následujících situacích, co je pokušení, co je už hřích a co je nehoda.

V tuto chvíli můžete s dětmi setkání ukončit. Další hodinu začněte tím, že si zopakujete, co jste se v dnešním setkání dozvěděli.

S dětmi pokračujeme dál ve čtení biblického příběhu Gn 3,9–13. Dozvídáme se z něj, co všechno hřích způsobil.

Hřích způsobuje, že se začíná šířit zlo. Člověk svádí vinu na druhé, bojí se Boha, ukrývá se před ním. Sám se připravil o přátelství s Bohem a o šťastný život bez zla. Sám se ale z toho nedokáže dostat. Ale je tu někdo, kdo zná řešení této situace.

ÚKOL 4

Děti mají vyluštit, kdo znal řešení této situace a co udělal.

Odpověď: BŮH POSLAL ZACHRÁNCE, SVÉHO SYNA JEŽÍŠE.

Jedině Bůh zná řešení toho, co člověk zavinil tím, že si chtěl žít podle svého. Ježíš se stal zachránce lidí. Děti se ale mohou setkat i s jiným výrazem pro Ježíše – a tím je SPASITEL. Co to znamená, vysvětluje sovička.

Ale i přes to, že člověk hřeší, ho Bůh nepřestává milovat. Jak to víme? Řekl to sám Ježíš jednomu muži jménem Nikodém. Přečteme si úryvek Jan 3,16–17. Tento biblický text souvisí s následujícím úkolem.

ÚKOL 5

Děti mají před sebou dva obrázky. Nejprve se dětí zeptáme, zda už někdy podobné obrázky viděly a jaká je na nich zachycena situace. Společně bychom se měli dopátrat toho, že se jedná o velikonoční události, kdy si připomínáme smrt a zmrtvýchvstání Ježíše. Tyto obrázky vyjadřují záchranu lidí od hříchu. Děti mohou popisovat, jak na ně obrázky působí (smutně, radostně...). Katecheta jim krátce připomene velikonoční události.

Je to Ježíšova oběť, kdy za nás zemřel na kříži a třetího dne vstal z mrtvých. Tyto obrázky vyjadřují předchozí biblický text (Neboť tak Bůh miloval svět...) o velké Ježíšově lásce. Skrze Ježíše byl svět spasen. Ježíš zachraňuje každého, kdo v něho věří. Na závěr si děti napíšou krátký vzkaz pro Ježíše (např. Ježíši, děkuji Ti za Tvoji lásku apod.).

Ježíš svou smrtí na kříži přemohl hřích a svým zmrtvýchvstáním přinesl nový život. Život, ve kterém může být opět každý člověk Božím přítelem. To je pro člověka dobrá zpráva.

3. OTCOVA LÁSKA

Cíl hodiny:

- 1) Děti na základě biblického příběhu o marnotratném synovi poznávají, jak konkrétně se projevuje Boží láska v životě člověka.

Dnešní setkání ukazuje prostřednictvím podobenství o marnotratném synu, jak Bůh miluje člověka a jak moc mu na něm záleží. I když člověk neustále hřeší, Ježíš mu odpouští a přijímá ho do své náruče.

Ježíš se za svého pozemského života stýkal s různými lidmi: zdravými – nemocnými, bohatými – chudými, dobrými – i zlými. Stýkal se také s celníky a s těmi, kteří byli považováni za veřejné hříšníky. To se nelíbilo farizeům a Ježíšovi to vyčítali. S dětmi si přečteme biblický text Lk 15,1–2.

ÚKOL 1

Ježíš má rád každého člověka. Děti mají napsat, co by řekli tomu, kdo špatně mluví o lidech, které mají rády. Nyní budeme zkoumat, co farizeům odpověděl Ježíš. Udělal to prostřednictvím podobenství. Můžeme se děti zeptat, zda to slovo už někdy slyšely a co znamená. Pokud neví, opět jim napoví sovička.

ÚKOL 2

Než si přečtete podobenství o marnotratném synu, mají si děti prohlédnout obrázek, na kterém jeden člověk objímá druhého. Popište si ho s dětmi – co asi oba prožívají, jaká situace se mohla stát podle obrázku apod. Poté děti pro obrázek vymyslí název. Tento obrázek také vyjadřuje situaci, která se udála v následujícím podobenství.

Přečtete si text o marnotratném synu Lk 15,11–32.

ÚKOL 3

Děti si zopakují jednání postav z podobenství tím, že přiřadí věty k postavám, kterých se to týká, a pak odpoví na otázky. Děti mohou pracovat samostatně, pak následuje sdílení. Nebo mohou pracovat společně – zde se může rozjet zajímavá diskuze.

ÚKOL 4

Jak nám sovička vysvětlila, podobenství je příběh, pomocí kterého chce ten, kdo ho vypravuje, vysvětlit důležité věci. Podobenstvím o marnotratném synu Ježíš ukazuje, jak má otec rád své syny. A sděluje, kdo je vlastně ve skutečnosti tím otcem. To děti vyluští ve čtvrtém úkolu. Výsledek: JEŽÍŠ.

Aktivita:

Rozdáme dětem papíry a něco na psaní. Děti budou mít za úkol biblický text o marnotratném synu rozvinout – tzn.: Jak asi mohl příběh dál pokračovat? Přijal nakonec starší syn pozvání na hostinu? Nebo utekl z trucu z domova? apod. Následuje sdílení. Tímto úkolem se děti

mohou více nad příběhem zamyslet a tím ho prohloubit a osvojit si ho. U této aktivity je důležité uvědomit si, že pokračování textu už není biblickým poselstvím.

Děti si také na toto téma mohou ve skupinkách připravit kratičkou scénku.

ÚKOL 5

Děti napíší, čím je příběh oslovil. Katecheta může opět dětem pomoci formou otázek.

Setkání zakončíme společnou modlitbou.

4. OSVOBOZENÍ

Cíl hodiny:

- 1) Děti přemýšlejí nad tím, co přináší Ježíšovo odpuštění v životě člověka.
- 2) Děti rozumí tomu, co znamená svátost křtu.

Minulé setkání jsme se dozvěděli skrze podobenství o marnotratném synu, jak moc nás Ježíš miluje. O tom, kdo má rád všechny lidi, se říká, že má široké srdce. S dětmi můžete diskutovat, jak tomuto rčení rozumí.

ÚKOL 1

S dětmi se nejprve zaměříme na srdce obecně. Co všechno je napadne při tomto slově? Výsledky si můžete navzájem sdílet.

Ježíš musí mít hodně široké srdce. Přijímal hříšníky a celníky. Svou lásku ale také projevoval dalšími způsoby. To nám přiblíží druhý úkol.

ÚKOL 2

Děti zde mají dva biblické příběhy z Matoušova a Janova evangelia. Společně si je přečtěte. Děti mají za úkol objevit, co důležitého mají tyto texty společné. V prvním textu Ježíš odpouští hříchy, ve druhém textu tento úkol svěřuje svým učedníkům. Co tedy mají společné? Je to **ODPUŠTĚNÍ HŘÍCHŮ**.

S dětmi můžete probrat, zda je odpuštění důležité a proč, zda je snadné odpustit někomu, kdo nám třeba ublížil apod. Ježíš odpouští každému. Odpuštění je velmi důležité. V něm se skrývá velká láska, která dokáže porazit i zlo. O tom diskutují oba plamínky. Docházejí také k tomu, že o odpuštění se mluví v jedné modlitbě, kterou Ježíš naučil své učedníky. Tuto modlitbu se modlíme také my. Jedná se o modlitbu Otče náš.

ÚKOL 3

Nyní se na tuto modlitbu podíváme trochu blíže. Děti mají v textu podtrhnout tu část, která se týká odpuštění (A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.). Tato věta má dvě části. Každá se týká někoho jiného. Děti mají dopsat, koho se tyto části týkají.

A odpusť nám naše viny – **TÝKÁ SE NÁS SAMOTNÝCH,**

jako i my odpouštíme našim viníkům – **TÝKÁ SE DRUHÝCH LIDÍ.**

Ježíš nám v modlitbě opět sděluje, jak důležité odpuštění je. Prosíme Boha, aby nám odpustil, ale stejně tak si máme i my odpouštět navzájem.

Děti přemýšlejí a napíší, jaké srdce potřebuje člověk k tomu, aby dokázal druhým odpustit. Může to být např. srdce laskavé, dobré, pokojné, radostné, štědré atd.

Odpuštění je součástí našich životů. V církvi se pak odpuštění děje především skrze svátost křtu a skrze svátost smíření.

V této části setkání se zaměříme na svátost křtu. Křest je setkání, ve kterém nás Ježíš přijímá na celý život do společenství se sebou i se všemi křesťany. Při křtu se používá řada symbolů. Jedním z nich je voda. (Pozn.: Pojetí svátostí jako chvíle a místa setkání s Bohem vychází z publikace YouCat pro děti.)

ÚKOL 4

Děti se mají zamyslet nad tím, k čemu je voda dobrá. K šipkám napíší možnosti. Např. zahání žízeň, zbavuje špíny, osvěžuje, zavlažuje zahrádku, žijí v ní ryby atd.

Následně plamínky vysvětlují, co se skrze křest událo a co je dědičná vina. Bůh každého pokřtěného přijímá do společenství církve. Ježíš sám pověřil apoštoly tím, aby křtili. A apoštolové tento úkol předávali dál svým nástupcům: biskupům a kněžím. Přečteme si biblický úryvek Mt 28,19.

Plamínky ale řeší jeden zásadní problém: Jak to, že lidé, kteří byli pokřtěni, stále hřeší? Je to tak. I po křtu přicházejí pokušení, kterým člověk často neodolá. Ale i na tento problém má Bůh řešení. Děti mohou přemýšlet, co by to mohlo být.

Připomeneme dětem biblický úryvek z Janova evangelia, kdy Ježíš dal apoštolům moc odpouštět hříchy. Oni toto poslání předali svým nástupcům – biskupům a kněžím. Každý z nás tak může znovu a znovu odpuštění prožívat ve svátosti smíření. Svátost smíření navrácí člověku to, co po křtu hříchem ztratil. Sovička napovídá, co to svátost smíření je. Této svátosti se budeme věnovat až další setkání.

ÚKOL 5

Svátost křtu a svátost smíření mají něco společného. Děti mají vyluštit, o co se jedná. Výsledek: ČISTÉ SRDCE. Co to znamená? (např. mít rád, hledat a konat Boží vůli, nevzdalovat se od Boha – být mu nablízku, být pravdivý, být laskavý atd.). Opět platí, že není jedna správná odpověď.

ÚKOL 6

Děti mají za úkol vymyslet krátkou modlitbu k nebeskému Otci. Pokud si s tím děti nevědí rady, můžete jim pomoci pár příklady, např.: „Dobrý Otče, děkuji Ti, že jsi se mnou a že mne máš rád. Prosím Tě, abys mi byl stále nablízku.“

5. SVÁTOST SMÍŘENÍ

Cíl hodiny:

- 1) Děti rozumí tomu, jak probíhá svátost smíření.
- 2) Děti se dokážou na svátost smíření připravit
- 3) Děti poznávají, že Ježíš nabízí své odpuštění všem lidem.

Děti brzy čeká jejich první svátost smíření. Následující setkání bude věnováno právě přípravě na tuto svátost.

Plamínek odkazuje na obrázek tří křížů (dole na konci stránky). Připomíná nám Ježíšovu záchranu člověka, a také jeden okamžik, který se při ukřižování Ježíše odehrál. Přečteme si biblický text Lk 23,32–43, který nám o tomto momentě vypráví.

ÚKOL 1

První úkol nám může připadat velmi zvláště. V čem nás může druhý zločinec z příběhu inspirovat? Můžeme se ptát dětí, jestli to není divné, nechat se inspirovat zločincem. Dle jejich odpovědí (odpovědi dětí nehodnotíme) doplníme a dovysvětlíme, že se neinspirujeme tím, co zlého tento zločinec udělal, ale inspirací je nám jeho proměna. On uznal, že jednal špatně, že to, co udělal, bylo zlé a že si za to zaslouží trest. Ale troufne si Ježíše o něco poprosit. Nic jiného Ježíše nežádá než to, aby na něho pamatoval ve svém království. A Ježíš ho přijímá. Tak je to s každým člověkem. Ježíš nikdy neodsuzuje člověka, ale odsuzuje zlo, které udělal. Záleží na každém, zda jeho odpuštění chce přijmout.

Jak už jsme si řekli, děti čeká jejich první svátost smíření. Ve druhém úkolu se děti dozví, jak probíhá.

ÚKOL 2

Děti mají dopsat čísla k pojmům, ke kterým patří. Čísla označují jednotlivé kroky zpovědi tak, jak jdou za sebou. Správným přiřazením k pojmům objeví, jak se jednotlivým částem říká. Tato aktivita je vede k většímu přemýšlení o obsahu této svátosti.

Nyní se zaměříme na první krok svátosti smíření. Je jím zpytování svědomí. Povzbud'te děti, ať jsou k sobě upřímné a ať nic nezatajují. Svátost smíření není žádný soudní tribunál, nikdo je tam soudit nebude. Naopak – v této svátosti může člověk všechny špatné věci odložit, a tak se stát svobodným. Nic špatného už ho nezatěžuje a neobtěžuje.

Nyní už víme, jak svátost smíření probíhá. Teď si budeme povídat o tom, jak se na ni můžeme připravit.

Děti mají popsané tři kroky, které mohou využít při přemýšlení nad hříchy: Čas, prosba o pomoc své hříchy poznat a přemýšlení o tom, co špatného udělaly.

Plamínek připravil pro děti jedno překvapení: ZPOVĚDNÍ TAHÁK, podle kterého se děti mohou na svátost smíření připravit. Tahák je rozdělený do tří důležitých oblastí života: Vztah

k Bohu, vztah k sobě, vztah k druhému. Můžete jednotlivé části s dětmi projít, co je k tomu napadá, co by tam mohlo patřit. Zde uvádíme pár příkladů:

VZTAH K BOHU:

Modlitba a čas pro Boha (jsem líný se pomodlit, na Boha si vzpomenu, jen když něco potřebuji...)

Úcta k Božímu jménu (vykřikoval jsem Boží jméno ve vzteku...)

Slavení nedělní mše svaté (nebyl jsem v neděli na mši svaté, protože se mi nechtělo, vyrušuji při mši svaté...)

VZTAH K SOBĚ:

Moje zdraví (jel jsem rychle na kole v místě, kde to bylo nebezpečné a měl jsem zakázané tam jezdit...)

Moje myšlenky (myslel jsem na to, jak se pomstím bratrovi, protože mě hodně štve...)

Moje emoce (měl jsem vztek, záviděl jsem druhým – a nic jsem s tím nedělal)

Moje mluvení (lhal jsem, mluvil jsem sprostě...)

Moje povinnosti doma a ve škole (nevynesl jsem koš, nechtělo se mi psát domácí úkol, tak jsem ho opsal od spolužáka...)

Moje jednání (měl jsem vztek a proto jsem rozsypal odpadky kolem kontejneru, vzal jsem si bez dovození bráchovu knihu...)

VZTAH K DRUHÝM:

Rodiče a sourozenci (neposlouchal jsem rodiče a odmlouval jsem jim, pohádal jsem se s bráchou a byl jsem na něj našťvaný, zničil jsem sestře její oblíbenou hračku...)

Spolužáci a kamarádi (půjčil jsem si od kamaráda knihu a nevrátil jsem ji, svedl jsem na spolužáka, že rozlil limonádu ve třídě...)

Ostatní lidé (odstrčil jsem v autobuse holku, protože mi stála v cestě a ona málem upadla...)

Až se děti připraví na svou první zpověď, vyberou jednu věc, která je trápí nejvíce, a kterou chtějí zlepšit. Potom, na závěr zpovědi, o ní mohou říct knězi.

Pozn.: Zpovědní zrcadlo má dětem pomoci si při zpytování svědomí snáze uvědomit svoje hříchy. Mohou a nemusí se ho držet.

Představili jsme si zpovědní zrcadlo a můžeme s dětmi pokračovat dál. Plamínky pozorují dalekohledem Honzika, který právě dokončil přípravu na svátost smíření. Společně si přečteme Honzíkovy hříchy. Ale pozor! Plamínkům se něco nelíbí. Totiž ne všechno, co si Honzík napsal, je hřích. Děti mají za úkol pomoci Honzíkovi vyškrtat, co hřích není. Pokud děti nevědí, udělejte úkol společně.

Děti si mohou, stejně jako Honzík, svoje hříchy napsat na papír a s tím jít ke zpovědi. Plamínky nás ale upozorňují na další velmi důležitou věc. Honzík má u svých hříchů napsané:

PŘÍSNĚ TAJNÉ. Zdůrazníme dětem, že jejich vyznání hříchů je důvěrné – tzn. je jen mezi nimi a Bohem. Kněz z něj nesmí nikdy nic a nikomu vyradit. Jak je tedy možné, že my můžeme číst Honzíkovy hříchy? Zdůrazníme dětem, že náš Honzík není skutečný kluk. Je vymyšlený a jeho postava nám má jen ukázat, jak takový seznam hříchů může vypadat. Proto jeho hříchy můžeme číst.

ÚKOL

Svátost smíření nás osvobozuje od hříchu. Bůh nám v ní ukazuje, jak moc nás má rád. Na závěr hodiny si děti napíší vlastní modlitbu jako poděkování Bohu po zpovědi. Např.: „Dobrý Bože, děkuji Ti, že jsem ti mohl říct všechny svoje hříchy a že jsi mi odpustil“.

6. CHLÉB ŽIVOTA

Cíl hodiny:

- 1) Na základě biblického příběhu o rozmnožení chleba děti objevují, že Ježíš chce člověku dát víc než obyčejný chléb.
- 2) Děti se dozvídají, že je Ježíš chlebem života. Přemýšlejí, co to může znamenat.

Aktivita:

Udělejte s dětmi brainstorming na téma CHLEBA. Co všechno je napadne, když toto slovo slyší? Sovička pomůže dětem doplnit informace. Po této aktivitě se s dětmi můžeme bavit o tom, jaké druhy chleba znají, co jim chutná nejvíce apod. Navážeme, že dnešní setkání bude o chlebě.

Plamínky nás hned na začátku do tohoto tématu uvádějí. Co má chleba společného s přípravou na 1. svaté přijímání? To nám ukáže dnešní setkání. Opět si připomeneme, jak moc nás má Ježíš rád a chleba při tom sehraje důležitou roli.

ÚKOL 1

Jak nám napověděla sovička, chleba je také symbolem toho, co člověk potřebuje ke každodennímu životu. K tomu přidáme ještě další informaci. O chlebě se mluví také v jedné modlitbě. Dětem můžeme postupně napovídat a oni mají za úkol přijít na to, o jakou modlitbu se jedná. Je to modlitba Otče náš. Už jsme ji prozkoumávali ve čtvrtém setkání, kdy jsme se bavili o odpuštění. Dnes se zaměříme na její část, která mluví o chlebě: CHLÉB NÁŠ VEZDEJŠÍ DEJ NÁM DNES. S dětmi se můžeme bavit o tom, co to znamená (Ježíš nám dává vše potřebné k životu, postará se o nás).

Děti si tuto větu zapíší k úkolu č. 1. Přemýšlejí, co všechno potřebují k životu (jídlo, pití, oblečení, druhé lidi atd.).

Už víme, co všechno může chleba znamenat. To nám může pomoci při dalším objevování toho, co má chleba společného se svatým přijímáním.

Čeká nás další biblický příběh, společně si přečteme jeho první část Jan 6,3–9. Sovička vysvětlí, co znamená slovo denár, které se v textu objeví.

ÚKOL 2

Děti přemýšlejí, jak by se dala situace z příběhu vyřešit. Mohou si vybrat z nabízených možností, která se jim nejvíce líbí, nebo vymyslet svoje vlastní řešení. Následuje sdílení. Nikoho nenutíme, pokud se nechce sdílet.

A jak to tedy pokračovalo dál? Jak se situace nakonec vyřešila? Přečteme si zbytek příběhu Jan 6,10–13.

ÚKOL 3

Na základě příběhu děti přemýšlejí, co všechno potřeboval Ježíš k tomu, aby mohl udělat zázrak (spolupráci chlapce a učedníků, ochotu chlapce podělit se, důvěru učedníků a chlapce).

Můžeme se zeptat dětí, co si asi myslel ten chlapec, když dával k dispozici své jídlo.

Ježíš k tomu, aby udělal zázrak, nepotřeboval kdoví co. On může udělat mnoho i s tím málem, které mu dá člověk k dispozici. Chlapec v příběhu daroval jídlo ve prospěch všech. A neutrpěl přitom žádnou ztrátu. Naopak. Najedli se všichni, nikdo neměl hlad. Ale bez jeho spolupráce by žádný chleba ani ryby nebyly.

Jásavý plamínek už tomu rozumí. Tento příběh nám chce sdělit, že se o nás Ježíš stará, abychom měli vše potřebné k životu. A také nás zve ke spolupráci. Ale plamínek napadá další otázka: zda nenapadlo lidi po tom, co zažili, Ježíše znovu vyhledat. To se tak v životě děje. Lidé rádi vyhledávají lidi, kteří jsou něčím výjimeční nebo jsou slavní nebo něco dobrého udělali.

Aktivita:

Děti si mohou vzpomenout na lidi (ať už ve své blízkosti nebo na ty, které znají z vyprávění, televize apod.), za kterými ostatní lidé chodí, cestují... (např. nějaká známá osobnost apod.). Mají si vybrat jednu osobnost a napsat, čím je tak výjimečná, že stojí za to ji následovat.

Samozřejmě že lidé z našeho příběhu Ježíše vyhledali. Přečteme si, co jim Ježíš řekl (Jan 6,26–35).

Ježíš o sobě řekl jednu zajímavou věc. Že je chléb života. Můžeme s dětmi probrat, co to podle nich znamená, jestli si pod tím dokáží něco představit. Plamínky nám k tomu podávají komentář. Ježíš nám chce asi dát daleko víc než jen to, co potřebujeme ke každodennímu životu. Chce nám darovat svůj život. A o tom si budeme povídat příští setkání.

7. VZÁCNÝ DAR

Cíl hodiny:

- 1) Na základě biblického textu o poslední večeři děti objevují, kdo je vzácným darem, který nám Ježíš dal.
- 2) Děti pojmenovávají, co se děje při mši svaté. Orientují se v ní a dokáží se zapojit do jejího slavení.

Tématem dnešního setkání bude objevování Ježíšova velkého daru, který nám dal při poslední večeři. Navážeme na minulé setkání a prvním úkolem si připomeneme, co řekl Ježíš lidem, když za ním přišli poté, co rozmnožil chleba a ryby.

ÚKOL 1

Děti doplní do textu chybějící slova. V tomto textu se mluví o chlebě, o přicházení k Ježíši, o tom, že lidé nebudou hladovět ani žíznit. Tato slova připomínají plamínku pozvání na hostinu. A druhý plamínek připomíná, o jakých hostinách jsme už mluvili: Na hostinu byl pozvaný celník Matouš, v podobenství o marnotratném synu se na konci konala hostina a při rozmnožení chleba také společně všichni jedli.

A teď čeká hostina s Ježíšem i děti.

Ježíš prožíval slavnostní chvíle s mnoha lidmi. Nejdůležitější hostinu ale slavil se svými apoštoly o Velikonocích. Při ní dal Ježíš apoštolům vzácný dar.

Společně si přečteme biblický text Lk 22,14,19–20.

Vraťte se s dětmi k úkolu číslo 1, k větě „Já jsem chléb života“. Děti mají za úkol najít v biblickém textu o poslední večeři tu část, která této větě odpovídá. Měly by dojít k větě: „To je mé tělo,...“. Máme tady dva biblické texty, ve kterých Ježíš o sobě říká, že je chlebem. To je pro nás velmi důležitá zpráva.

ÚKOL 2

Nyní prozkoumáme text důkladněji. Děti podtrhnou Ježíšova slova. Přemýšlejí, co tato slova mohou znamenat. K tomu jim pomohou obrázky a biblický text na straně 13 (jedná se o text „Neboť tak Bůh miloval svět...“ a obrázky, jak Ježíš nese kříž a jak vstal z mrtvých). Odpovědi můžeme spolu s dětmi sdílet, ale nehodnotíme. Doplníme, že při poslední večeři Ježíš tato slova říká (oznamuje je) a když nese kříž a vstává z mrtvých, tato slova žije, tzn. prožívá je, uskutečňuje to, co říkal, ta slova se dějí.

Všimněme si, že už máme propojené tři biblické texty spolu s velikonočními událostmi. Ježíš nám různými způsoby ukazuje, co je důležité a pro člověka dobré.

ÚKOL 3

Dnešní setkání má téma VZÁCNÝ DAR. Děti přemýšlejí, kdo nebo co je tím vzácným darem. Odpovědi opět nehodnotíme.

A nyní si společně doplníme naše odpovědi. Ježíš tím, co řekl, vyjádřil, že NÁM DÁVÁ SVŮJ ŽIVOT. Tím, že za nás zemřel, my můžeme žít věčný život v Božím království. To je vzácný dar, který Ježíš daroval nejen svým apoštolům, ale všem křesťanům. A my si to připomínáme při každém slavení mše svaté.

ÚKOL 4

Mše svatá dnes ale probíhá trochu jinak, než jak ji prožili apoštolové s Ježíšem. Pojdme si ji připomenout. Vycházíme ze zkušeností dětí. Děti mají dopsat, co dělají jednotliví „účastníci“ mše a při tom si vybavují, co se zrovna v tu chvíli při mši děje.

Uvádíme zde pár příkladů:

Co dělá kněz? (žehná, káže, čte evangelium, přijímá dary, modlí se, podává svaté přijímání...)

Co dělají ministranti? (přichází a odchází zároveň s knězem, pomáhají knězi při přípravě darů, drží knihu, ze které kněz na konci mše svaté čte, zvoní na zvonečky...)

Co dělají ostatní věřící? (modlí se, poslouchají čtení z Písma, přinášejí dary, vstávají, klečí, zpívají...)

Co dělají všichni? (modlí se, zpívají, dělají pozdravení pokoje...)

ÚKOL 5

Nyní si děti vzpomínají, jak jdou jednotlivé momenty mše svaté po sobě. Můžete nechat nejprve děti, aby si samy zkusily tyto části poskládat. Poté u každého momentu diskutujte, co se při něm děje.

Na závěr shrneme myšlenku dnešního setkání, že Ježíš zve každého na hostinu. Tuto hostinu s ním a společně s dalšími křesťany prožíváme při mši svaté. Při ní znovu prožíváme, že Ježíš zemřel proto, abychom společně s ním mohli žít věčný život. Ježíš nám dává svůj život. To je vzácný dar, který nám Ježíš dal.

8. ŽÍT Z DARU

Cíl hodiny:

- 1) Děti vysvětlí, co je to eucharistie. Přemýšlejí, co všechno jim Ježíš skrze svátost eucharistie nabízí.
- 2) Děti se učí žít z eucharistie, a tím rozvíjet svůj vztah k Bohu.

Dnešní setkání začneme tím, že si připomeneme Ježíšova slova, která řekl při poslední večeři. Jeden z plamínek ale stále nechápe, jak se může stát obyčejný chleba Ježíšovým tělem.

To je velké tajemství, které nemůžeme pochopit. Můžeme ale tomu věřit. Možná nám tento Ježíšův dar pomůže pochopit apoštol Jan, který napsal jeden důležitý okamžik, který apoštolové s Ježíšem zažili. Přečteme si společně úryvek Jan 13,1.

ÚKOL 1

Děti si jistě všimnou, že v textu chybí jedno velmi důležité slovo. Mají ho vyluštit. Tím slovem je LÁSKA. S dětmi se bavte o tom, co v životě člověku láska způsobuje a jak by vypadal svět, kdyby si všichni lidé projevovali lásku.

Ježíš chce svou lásku projevit každému člověku. Proto se pro nás stává pokrmem. Tuto událost prožíváme při každé mši svaté. Na obrázku je kněz ve chvíli, kdy se chléb stává Ježíšovým tělem a jeho krví. V tomto okamžiku pronáší kněz stejná slova jako Ježíš při poslední večeři.

A sovička nám shrnuje, co eucharistie znamená.

ÚKOL 2

V tomto úkolu si děti mohou více uvědomit, co jim Ježíš ve svatém přijímání nabízí. Vyberou z nabízených možností. Můžete se společně zamyslet nad tím, jak daným pojmům děti rozumí.

Přemýšleli jsme, co nám Ježíš skrze svaté přijímání nabízí. To pro nás znamená, že je nám Ježíš v tuto chvíli nejbližší. Můžeme s ním mluvit jako s nejbližším přítelem. Až Ježíše přijmeme, nebojme se mu říct, co máme na srdci. Můžeme mu děkovat, prosit ho o něco, nebo jen tak v tichu vnímat, že Ježíš je s námi. Pokud si s tím děti nebudou vědět rady, plamínky pro ně připravily malou pomůcku:

Děti mohou **děkovat** za to, že mohly Ježíše přijmout, že je stále s nimi, mohou děkovat za rodiče, kamarády, že se jim něco hezkého povedlo atd.

Prosit mohou např. za zdraví, rodiče, za konkrétní věci (např. pomoc ve škole...) atd.

Tuto pomůcku si děti mohou vyplnit samy, nebo můžete s dětmi říkat k jednotlivým bodům různé nápady a děti si pak z nich vyberou ty, které se jich týkají.

Plamínek nám sděluje důležitou informaci, že ve chvíli, kdy přijmeme Ježíšovo tělo, stáváme se spolu s ním jedním tělem.

ÚKOL 3

V tomto úkolu si děti mohou více uvědomit, o čem všem mohou s Ježíšem mluvit. Může to být individuální zamyšlení nebo opět společné a děti si z daných návrhů vyberou. To, co je pro ně důležité, napíše do obrázku.

ÚKOL 4

Řekli jsme si, že ve svatém přijímání je nám Ježíš nejbliž. S Ježíšem můžeme mluvit o čemkoliv. V tomto úkolu mají děti vyluštit, co s ním mohou budovat a rozvíjet.

Výsledek: PŘÁTELSTVÍ

Návrh aktivity na závěr:

Setkání můžeme zakončit následující aktivitou. Aby přátelství nezaniklo, musí se o něj člověk neustále starat. Přemýšlejte s dětmi nad následujícími otázkami:

1. Zamyslete se, co spolu dělají kamarádi.
2. Jak bys toto mohl prožívat s Ježíšem?

Děti si mohou odpovědi nejprve napsat a poté své návrhy sdílet s ostatními.

9. JÁ JSEM VINNÝ KMEN

Cíl hodiny:

- 1) Děti pronikají do podobenství o vinném kmeni. Přemýšlejí, co to konkrétně znamená v jejich životech.

V podobenství o vinném kmeni Ježíš mluví o svém propojení s těmi, kdo žijí v přátelství s ním. Vinný kmen a ratolesti tvoří jednu rostlinu: mají tutéž mízu a přinášejí stejné ovoce.

Na začátku plamínky přemýšlejí o důležitých otázkách. Zajímá je, co pro člověka znamená budování přátelství s Ježíšem. Jak ho to ovlivní? Odpovědi můžeme hledat přímo u Ježíše. Přečteme si společně biblický text z Janova evangelia Jan 15,1–9.

V tomto textu se objevuje spousta zvláštních slov. Tato slova řekl Ježíš svým učedníkům po poslední večeři a chtěl jim tím sdělit něco moc důležitého. A nejen jim. Jeho slova patří všem lidem. Postupně si tento biblický text rozebereme, abychom objevili to důležité poselství.

ÚKOL 1

Začneme matematikou. Budeme počítat, kolikrát se v Ježíšově řeči objevují následující slova:

KMEN (3x), RATOLEST (3x) A OVOCE (6x).

Tato slova jsou asi důležitá, jinak by je Ježíš tolikrát neopakoval. Pro ty, kteří nevědí, co znamená slovo ratolest, podává vysvětlení sovička.

ÚKOL 2

Druhý úkol navazuje na první a rozvíjí ho. Děti přemýšlejí, kdo je tím vinným kmenem (JEŽÍŠ), kdo jsou ratolesti (KAŽDÝ Z NÁS), či ovoce ratolesti nesou (na tuto třetí otázku budeme hledat dál odpověď). Plamínek si s ní totiž neví rady, a tak tady máme nápovědu ve třetím úkolu.

ÚKOL 3

Děti mají objevit, co je na obrázku jabloně špatně – roste tam ovoce, které tam nepatří. A jak napovídá plamínek, na jabloni mohou přece růst pouze jablka.

Můžeme se děti zeptat, zda už vědí, či ovoce tedy můžeme nést. Kdy je Ježíš tím vinným kmenem? Měly by dojít k tomu, že neseme Ježíšovo ovoce. To nám vzápětí potvrzuje i plamínek. Ale první plamínek to přivádí na další otázku: Jaké je to Ježíšovo ovoce? To nám pomůže objevit část našeho biblického textu. Ve čtvrtém úkolu máme nápovědu.

ÚKOL 4

Děti se podívají zpět na biblický text a podle něj doplní větu v úkolu:

ZŮSTAŇTE V MĚ..... Děti by měly objevit slovo LÁSKA. To je to Ježíšovo ovoce. A o lásce jsme už mluvili v minulé hodině.

ÚKOL 5

Co láska přináší do života člověka? Děti mají vybrat z nabídky. Společně mohou přemýšlet nad dalšími hodnotami.

Když budeme budovat vztah s Ježíšem, poroste v nás Ježíšova láska. Ta přináší do našich životů radost, pokoj, spravedlnost... a tyto hodnoty pak my můžeme předávat dál. A tak se bude náš život měnit.

Oba plamínky na závěr připomínají jednu důležitou informaci: Ježíš nese dobré ovoce. A když jsme spojeni s Ježíšem, můžeme nést také jen dobré ovoce (stejně jako na jabloni mohou růst jedině jablka a nic víc).

Na závěr si děti pětilístkem shrnou vše o Ježíši, se kterým se brzy setkají ve svatém přijímání.

Tento pětilístek si děti mohou vyplnit samy, nebo ve dvojici či ve skupinkách. Následuje sdílení. Odpovědi nehodnotíme. Tyto pětilístky se budou lišit – každého k němu napadne něco jiného. Tím se děti mohou navzájem obohatit o další myšlenky.

Příklad pětilístku na téma: Ježíš

1. řádek: JEŽÍŠ
2. řádek: laskavý, dávající
3. řádek: zve, miluje, obětuje
4. řádek: Ježíš nás má rád.
5. řádek: vítěz